

Aan: de raden van de deelnemende gemeenten van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Veel dank voor uw zienswijzen op de Ontwerpprogrammabegroting BWB 2027-2030. In deze brief treft u onze reactie aan. We reageren in deze brief ook op uw opmerkingen naar aanleiding van de jaarstukken 2025. Gezien de overeenkomsten in uw zienswijzen geven wij eerst een algemene reactie, waarbij we voor de nieuwe raadsleden ook de kaderstellende rol van de gemeenteraden ten aanzien van onze organisatie schetsen en daarbij vooruitblikken naar de kaderbrief 2028. Vervolgens worden de specifieke zienswijzen per gemeente beantwoord. De verzamelde zienswijzen hebben wij opgenomen in bijlage 1 bij deze brief.

Algemene reactie zienswijzen

Kaderstelling door de raad

Wij realiseren ons dat het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is voor de nieuwe raadsleden. De kaderstellende rol van de raden bij de BWB komt vooral tot uiting in de voor 1 december op te stellen kaderbrief. Deze kaders worden uitgewerkt in de programmabegroting van de BWB. Bijstelling vindt tussentijds plaats via de voortgangsrapportages. Indien noodzakelijk kan bij grote of complexe onderwerpen door de BWB een toelichting in de raden worden gegeven. De Planning en Control cyclus van een gemeenschappelijke regeling loopt altijd voor op cyclus van de gemeenten, zodat de uitkomsten in de planning en control producten van de gemeenten meegenomen kunnen worden. Voor 1 december 2026 wordt besloten over de kaderbrief voor 2028.

Dit en komend jaar zijn uitzonderlijk voor onze organisatie. Niet alleen treedt gemeente Tiel uit de samenwerking, maar het is op dit moment ook nog niet duidelijk in welke vorm gemeenten Culemborg en West Betuwe hun samenwerking voortzetten. Deze onzekerheid heeft een effect op de op te stellen kaderbrief 2028.

Met de beschikbare informatie beoogt de kaderbrief 2028 inzicht te verschaffen. Het schetst een vertrekpunt wat gebruikt kan worden om zicht te krijgen op de financiële implicaties die samenhangen met het uittreden van Tiel. Het doel is om tijdig gemeenten te informeren en te kijken naar een gezamenlijke aanpak passend bij de financiële situatie van de gemeente Culemborg en West Betuwe. Waar mogelijk zullen we de raden via het bestuur betrekken bij het maken van keuzes.

In de kaderbrief komen in ieder geval de volgende onderwerpen naar voren om de financiële implicaties te duiden:

- Een beschrijving van het (financiële) vertrekpunt waarop de kaderbrief is gebaseerd. Bij het opstellen van de kaderbrief in september zullen nog weinig concrete besluiten zijn genomen.
- Inzicht/indicatie van de wijzigingen door het uittreden van Tiel
- Inzicht/indicatie van wegvallende schaalvoordelen door het uittreden van Tiel

- Voorgestelde loon- en prijsindexering
- Noodzakelijke investeringen vanaf 2028, met name op het gebied van ICT

De kaderbrief is hiermee dus zowel kaderstellend als verkennend. Het moet inzicht bieden in de financiën na het uittreden van Tiel en uitnodigen om het gesprek te openen met Culemborg en West Betuwe wat dit voor hen financieel betekent.

Taakstelling

De invulling van de taakstelling voor 2027 wordt incidenteel verwerkt in de definitieve begroting 2027. Daarbij wordt, zoals eerder besproken, gebruikgemaakt van uitstel van investeringen in de ICT-infrastructuur.

Wij onderkennen dat het uitstellen van de vervanging van de ICT-infrastructuur risico's met zich meebrengt op het gebied van continuïteit, informatiebeveiliging en beheer. Daarom is vooraf onderzocht welke risico's samenhangen met het langer in gebruik houden van de huidige infrastructuur en welke maatregelen nodig zijn om deze risico's te beheersen.

Op basis van deze analyse worden gerichte maatregelen getroffen, waaronder het vervangen van kritieke beveiligingsvoorzieningen, het verlengen van noodzakelijke onderhouds- en ondersteuningscontracten en het uitvoeren van preventieve vervangingen. Daarnaast worden de risico's actief gemonitord.

Op basis van de uitgevoerde analyse achten wij de risico's beheersbaar en vinden wij het verantwoord om de vervanging van de ICT-infrastructuur gefaseerd uit te voeren. Daarbij blijft het uitgangspunt dat de continuïteit, betrouwbaarheid en veiligheid van de dienstverlening geborgd blijven.

Indexering

Wij waarderen het dat u voor 2027 de regionaal gemaakte afspraken rondom indexering accepteert. Vooruitlopend op de ingediende zienswijzen is dit onderwerp ambtelijk reeds geagendeerd. Vanuit de controllers van de gemeenschappelijke regelingen is hierover contact gelegd met de concerncontrollers van de gemeenten, met als doel het vraagstuk gezamenlijk te verkennen en tijdig te komen tot een passende aanpak richting de kaderbrief 2028.

In dit kader zijn twee aandachtspunten benoemd. Ten eerste is het van belang dat het vraagstuk tijdig leidt tot een duidelijke oplossingsrichting, zodat de uitkomsten kunnen worden verwerkt in de kaderbrief 2028. Ten tweede is op dit moment voor de gemeenschappelijke regelingen nog onvoldoende inzichtelijk hoe groot het financiële vraagstuk per gemeente is. Duiding daarvan vanuit de gemeenten is noodzakelijk om gezamenlijk tot passende oplossingen te komen.

Tegelijkertijd merken wij op dat voor indexering een vaste, regionaal afgestemde systematiek wordt gehanteerd. Indien toepassing van deze systematiek leidt tot financiële knelpunten bij gemeenten, ligt het voor de hand om het gesprek te voeren over de omvang en invulling van het takenpakket (taakstelling) en niet over de systematiek zelf.

Overige onderwerpen

U vraagt ons om actief en tijdig geïnformeerd te worden over de effecten van de ontvlechting van Tiel die mogelijk deels al in 2027 plaatsvindt. Wanneer er concrete effecten zichtbaar worden, zullen wij deze verwerken in de producten van onze P&C-cyclus. Daarvoor zijn (deel)besluiten nodig. Wij zullen per product de meest actuele besluiten verwerken, op het moment dat wij de producten samenstellen. We zullen in de stukken duidelijk aangeven welke besluiten zijn meegenomen. We wijzen erop dat

sommige besluitvormingstrajecten lange processen zijn. Een voorbeeld hiervan is de begroting, waarover besluitvorming over het ontwerp in maart/april plaatsvindt, gevolgd door een zienswijzentermijn van 12 weken en een besluitvormingstraject over de reactie daarop net voor de zomer. Uiteindelijke besluitvorming vindt na de zomervakantie plaats, begin september. Tussentijdse aanpassingen zijn niet mogelijk omdat het zienswijzentraject dan loopt. Bijstellingen vinden plaats via de voortgangsrapportages.

We zullen u in de P&C-producten duidelijk uitleggen van welke uitgangspunten we zijn uitgegaan, zodat u uw kaderstellende en controlerende rol kunt blijven vervullen.

Reactie zienswijze Culemborg Ontwerpprogramma begroting 2027

Verdeelsystematiek

De geconstateerde fluctuaties zijn het gevolg van de verdeelsystematiek die in 2025 in gezamenlijkheid met de deelnemende gemeenten is ontwikkeld en vastgesteld. Bij de totstandkoming van deze systematiek zijn uitgangspunten gehanteerd als eerlijkheid, transparantie, uitvoerbaarheid en stabiliteit. De systematiek maakt gebruik van actuele verdeelparameters. Daardoor kunnen de bijdragen van individuele gemeenten zich in de tijd verschillend ontwikkelen, afhankelijk van veranderingen in de onderliggende gegevens. Dit is een voorzien effect van de gekozen systematiek, die beoogt de kosten zoveel mogelijk toe te rekenen aan het daadwerkelijke gebruik van de dienstverlening.

Wij begrijpen de wens om ontwikkelingen in de bijdragen goed te kunnen volgen en tijdig inzicht te hebben in de factoren die daarop van invloed zijn. BWB informeert de gemeenten periodiek over de gehanteerde uitgangspunten en verdeelparameters. Voorafgaand aan de kaderbrief ontvangen de gemeenten de gegevens die als basis dienen voor de kostenverdeling, waaronder de aantallen gebruikersaccounts. Gemeenten hebben daarbij de verantwoordelijkheid deze gegevens te beoordelen en waar nodig te actualiseren, waarna de verdeelparameters door het bestuur worden vastgesteld en als uitgangspunt dienen voor de begroting. Het beoordelen van deze gegevens ligt bij de gemeenten, omdat zij het beste zicht hebben op de meest actuele stand van zaken binnen de eigen organisatie, de BWB ondersteunt hierbij waar mogelijk.

Uiteraard zijn wij bereid hierover met de deelnemende gemeenten het gesprek te voeren en ervaringen met de huidige systematiek te delen. Een dergelijke gesprek kan bijdragen aan een gezamenlijk beeld van de werking van de systematiek in de praktijk.

Reactie zienswijzen Culemborg en Tiel Jaarstukken 2025

We onderschrijven de door u benadrukte noodzaak tot realistisch en doelmatig begroten, het voorkomen van onderuitputting en de daaraan gerelateerde uitvoerbaarheid van de voornemens van de BWB en sturen daar ook op. De uittreding van Tiel vraagt inderdaad veel van ons aanpassingsvermogen. Uitgangspunt is dat de dienstverlening door gaat en we sturen op de randvoorwaarden om dit mogelijk te maken. Mocht er onverhoopt toch vertraging optreden, zullen we met onze partners in overleg treden.

Wij vertrouwen u met deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het bestuur van de BWB,

Voorzitter

Directeur

Bijlage 1 Zienswijzen gemeenten

Culemborg

Begroting 2027

Samenwerking met raad

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken.

De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aangegeven op basis van het kader dat de gemeenten in hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028. Dit kader blijft dus van kracht voor het begrotingsjaar 2027.

Wij constateren dat in uw ontwerpbegroting de invulling van de taakstelling voor 2027 ontbreekt. In de ambtelijke afstemming hierover heeft u aangegeven de taakstelling, evenals in 2026, te kunnen realiseren door uitstel van de vervanging van de ICT-infrastructuur. Wij merken daarbij op dat uitstel van noodzakelijke ICT-investeringen niet zonder meer gelijk staat aan het realiseren van een taakstelling en kan leiden tot hogere risico's en (latere) kosten. Wij verzoeken u om in de definitieve begroting 2027 de taakstelling te verwerken en daarbij inzicht te geven in de risico's van het uitstellen

van deze investeringen en de manier waarop deze risico's worden beheerst. Zonder deze verwerking en onderbouwing kan dit voor ons aanleiding zijn om niet in te stemmen met de begroting.

Verdeelsystematiek

Wij constateren dat het aandeel van Culemborg in de generieke bijdrage stijgt als gevolg van de verdeelsystematiek, waarbij een groot deel van de kosten wordt verdeeld op basis van het aantal gebruikersaccounts. Het aandeel van Culemborg in het totaal aantal accounts neemt toe van 24,97% naar 26,99%, mede doordat het aantal accounts in Culemborg stijgt en bij andere gemeenten daalt. Dit leidt ertoe dat, ondanks een daling van ons aandeel in andere verdeelsleutels zoals het aantal formatieplaatsen, onze bijdrage per saldo toeneemt. Deze mate van fluctuatie achten wij onwenselijk, zeker gezien onze financiële positie. Wij gaan hierover dan ook graag met u in gesprek, met als doel te komen tot een meer stabiele en voorspelbare verdeling van de kosten.

Indexering

Op 10 maart 2026 heeft het college u een brief gestuurd naar aanleiding van de motie Uitgaven gemeenschappelijke regelingen niet meer laten stijgen dan de inkomsten uit het Gemeentefonds. In deze brief staat dat de bijdrage aan uw regeling in 2027 maximaal met 2,53% zou mogen stijgen, gelijk aan de verwachte groei van de Algemene Uitkering. Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten, waarin loon en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven.

Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringssystematiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Overige onderwerpen

2027 wordt een uitdagend jaar voor de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe. Naast het continueren van de reguliere dienstverlening staat dit jaar in belangrijke mate in het teken van de ontvlechting van de gemeente Tiel. Deze uitdagende situatie komt in de ontwerpbegroting naar ons oordeel slechts beperkt tot uitdrukking. Daarbij gaat het onder meer om de mogelijke financiële, personele en organisatorische effecten hiervan en de risico's voor de continuïteit en het serviceniveau in de overgangsfase. Daarnaast kan dit leiden tot (tussentijdse) bijstelling of herziening van de begroting wanneer de ontvlechting van Tiel deels al in 2027 plaatsvindt. Wij vragen u daarom om de raad actief en tijdig te informeren over mogelijke wijzigingen in 2027 en duidelijk te maken welke momenten in 2027 aanleiding kunnen zijn voor bijstelling van de begroting. Dit achten wij van belang om onze kaderstellende en controlerende rol zorgvuldig te kunnen blijven vervullen.

Jaarstukken 2025

Wij hebben kennisgenomen van uw jaarstukken over het jaar 2025. In uw inleiding geeft u aan dat 2025 werd gekenmerkt door vele ontwikkelingen, met als belangrijk moment het besluit in december 2025 tot definitieve uittreding van de gemeente Tiel. Wij begrijpen dat dit van uw organisatie een groot aanpassingsvermogen heeft gevraagd en invloed heeft gehad op de uitvoering van uw taken.

Het jaarrekeningresultaat 2025 sluit met een positief saldo van € 574.000. Hoewel dit een kleiner overschot is dan in het voorgaande jaar, blijft het bedrag aanzienlijk. Wij vragen daarom uw blijvende aandacht voor het belang van realistische en doelmatige ramingen, zodat ongewenste overschotten zoveel mogelijk worden voorkomen en beschikbare middelen optimaal worden benut.

U stelt voor om € 100.000 van het resultaat te reserveren voor informatieveiligheid, waarvan uitvoering pas in 2026 kan plaatsvinden vanwege uitstel van wet- en regelgeving. Zonder deze resultaatbestemming zijn er in 2026 onvoldoende middelen beschikbaar voor de uitvoering van voorgenomen activiteiten. Gezien het toenemende belang van informatieveiligheid achten wij deze reservering noodzakelijk.

Tegelijkertijd vragen wij nadrukkelijk uw aandacht voor de uitvoerbaarheid van de geplande activiteiten rondom informatieveiligheid. Uit de jaarstukken blijkt dat bij complexe projecten vertraging kan ontstaan wanneer niet alle randvoorwaarden tijdig beschikbaar zijn. Dit vraagt om duidelijke keuzes in prioritering, inzet en beschikbare capaciteit. Wij verzoeken u daarom om de raad tijdig te informeren over de uitvoerbaarheid van deze activiteiten en over eventuele keuzes of herschikkingen die daarbij aan de orde zijn.

U stelt voor het resterende deel van het resultaat terug te geven aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Culemborg betreft dit een bedrag van € 121.818. Wij kunnen instemmen met de voorgestelde resultaatbestemming en de (gedeeltelijke) teruggave aan de gemeenten.

West Betuwe

Begroting 2027

Samenwerking met raad

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken.

De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aangegeven op basis van het kader dat de gemeenten in hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028. Dit kader blijft dus van kracht voor het begrotingsjaar 2027. Wij constateerden dat in uw ontwerp programmabegroting de invulling van de taakstelling 2027 ontbreekt. In de ambtelijke afstemming hierover heeft u aangegeven deze taakstelling, evenals in de begroting 2026, te kunnen realiseren door uitstel van de vervanging van de ICT-infrastructuur. Wij verzoeken u dit in de definitieve programmabegroting 2027 te verwerken.

Indexering

Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten, waarin loon en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven.

Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringsystematiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Overige onderwerpen

2027 wordt een uitdagend jaar voor de BWB. Naast het continueren van de reguliere dienstverlening staat dit jaar in belangrijke mate in het teken van de ontvlechting van de gemeente Tiel. Deze uitdagende situatie komt in de ontwerpbegroting naar ons oordeel slechts beperkt tot uitdrukking. Daarbij gaat het onder meer om de mogelijke financiële, personele en organisatorische effecten hiervan en de risico's voor de continuïteit en het serviceniveau in de overgangsfase.

Daarnaast kan dit leiden tot (tussentijdse) bijstelling of herziening van de begroting wanneer de ontvlechting van Tiel deels al in 2027 plaatsvindt. Wij verzoeken u daarom om de raad actief en tijdig te informeren over mogelijke wijzigingen in 2027 en duidelijk te maken welke momenten in 2027 aanleiding kunnen zijn voor bijstelling van de begroting. Dit achten wij van belang om onze kaderstellende en controlerende rol zorgvuldig te kunnen blijven vervullen.

Tiel

Begroting 2027

Samenwerking met raad

Ondanks de voorgenomen uittreding van gemeente Tiel uit de Bedrijfsvoeringsorganisatie, zien wij voor 2027 uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het versterken van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken.

De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aangegeven op basis van het kader dat de gemeenten in hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028. Dit kader blijft

dus van kracht voor het begrotingsjaar 2027. Wij constateerden dat in uw ontwerp programmabegroting de invulling van de taakstelling 2027 ontbreekt. In de ambtelijke afstemming hierover heeft u aangegeven deze taakstelling, evenals in de begroting 2026, te kunnen realiseren door uitstel van de vervanging van de ICT-infrastructuur.

De conceptbegroting 2027 van BWB laat een totale last van 24.994.000 euro zien, die voor een bedrag van 23.866.000 euro wordt gedekt door gemeentelijke (uniforme) bijdragen. De gevraagde dekking voor het generieke deel voor Tiel is € 7.482.000 en daarnaast nog € 764.000 specifiek voor ondersteuning op Juridische zaken inzake de uittreding. Regionaal is aan de gemeenschappelijke regelingen een taakstellende besparing opgelegd van 1,5% in 2026 en 2027 en 3% vanaf 2028. Deze is door BWB in 2026 incidenteel ingevuld door het uitstellen van de investering van de ICT-infrastructuur met een jaar. In 2027 is deze taakstelling van 1,5% niet specifiek verwerkt, maar gezien toezeggingen op dat vlak hebben we vertrouwen dat dit wel doorgevoerd wordt.

Indexering

Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten, waarin loon en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven.

Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringsmethodiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Jaarstukken 2025

Aandacht voor uitvoeringskracht

De jaarstukken laten een positief resultaat zien van € 574.000, waarvan €474.000 wordt teruggestort naar de gemeenten, waarvan Tiel 165.000 ontvangt. Hoewel dit resultaat financieel gunstig lijkt, wordt het grotendeels verklaard door incidentele meevallers, met name de onderuitputting op inhuur personeelskosten en ICT-kosten. Wij vragen uw specifieke aandacht voor deze onderuitputting omdat het raakt aan de capaciteit, uitvoeringskracht en strategische ontwikkelruimte van de organisatie.